

Vatanseverliğe Yönelik Tehdit*

Ronald Dworkin**

El Kaide, Anayasamıza, adalet, nezaket ve millî standartlarımıza ne yaptı? 11 Eylül'den beridir hükümet öyle kanunlar çıkardı, politikalar belirledi ve süreçler yaratma tehditleri dillendirdi ki bunlar yerleşik kanunlarımızla ve değerlerimizle kabili teklif değildir. Bu tür şeyler daha önceden hayal dahi edilemezdi.

25 Ekim'de Kongre, Senato'da yalnızca bir ve Temsilciler Meclisi'nde 66 muhalif oyla "ABD Vatanseverlik Kanunu"nu çıkardı. Bu kanun nefes kesecek derecede müphem ve geniş bir terörizm ve teröristlere yardım etme tanımı yapmaktadır: Meselâ; yurt dışındaki -IRA, yabancı kürtaj aleyhtarı gruplar, Apartheid günlerinde Afrika Millî Kongresi gibi- Amerikan politikasına veya menfaatlerine muhalefet etme gayretinde diğer araçlar/yollar yanında şiddet de kullanan bir organizasyonun genel amaçlarını destekleyen herhangi bir hayır kuruluşu için para toplayan, hatta ona para yardımında bulunan bir kişi

terörizme yardım etmekten suçlu bulunabilir. Eğer başsavcı geliştirilen yeni terörizm tanımı çerçevesinde bir yabancıyı terörist olduğundan veya terörizme yardım ettiğinden şüphelenmek için "makûl sebeplerinin" olduğunu ilân ederse, o yabancıyı hiçbir suçlamada bulunmaksızın yedi güne kadar göz altında tutabilir. Daha sonra yabancıya terörizmle ilgisi bulunmasa bile bir suç ithamı yapılırsa ve baş savcı "yabancıyı serbest bırakılmasının ABD'nin ulusal güvenliğini veya toplumun veya herhangi bir kişinin emniyetini tehdit edeceğini düşünürse, yabancı "altı aya kadar" göz altında tutulabilir ve sonra başsavcı onun bırakılmasının millî güvenlik ve herhangi birinin emniyetini tehdit edeceğini ilâna devam ettikçe ilâve 6 aylık periyotlar halinde göz altı süresi uzatılabilir".¹

** Prof. Dr., New York Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğretim Üyesi.

¹ Yürütmenin Kongre'ye 18 Eylül'de gönderdiği Kanun tasarisının orijinal metni, nihai metinden daha kötüydü. Amerikan mahkemelerinde Amerikan vatandaşlarına karşı, burada kullanılması anayasaya aykırı olan telefon dinleme yoluyla elde edilmiş bilgilerin kullanılmasına izin verecekti; terörle suçlanan kimselerin daha yargılanmadan bütün varlıklarının dondurulmasına izin verilecekti; ve sadece

Adalet Bakanlığı halihazırda yüzlerce yabancıyı göz altında tutmaktadır ve göz altında kalanların bir kısmı günün 23 saatinde sıkı bir tecrit halinde bulunmaktadır. Bu insanların hiçbirini herhangi bir suçtan hüküm giymemiştir ve çoğu göz altında tutulmaya-
 cık kadar önemsiz göçmen yasası ihlalleriyle suçlanmaktadır.² Bakanlık gazetecilerden, Amerikan Sivil Özgürlükler Birliği'nden ve diğer gruplardan gelen bütün talepleri, hatta, sadece göz altındakilerin kimliklerinin belirlenmesi/açıklanması yolundaki talepleri dahi reddetmiştir.³ Yani, şimdi, ülkemiz çok sayıda insanı, gizlice, yaptıkları bir şey için değil,

her birinin (özel) durumunda serbest bırakılmalarının tehlikeli olacağı ispatlandığı için değil, sadece çok müphem biçimde tanımlanmış, bazı üyeleri tehdit yaratabilecek bir sınıfa dahil olmaları yüzünden hapsedilmektedir.

ABD Vatansever(lik) Yasası suç işlediğinden şüphelenilen insanları gayri adil soruşturma ve suçlamadan koruyan pek çok kuralı gevşetmektedir. Hükümetin, yabancıların ve aynı şekilde vatandaşların evlerinde ve mülklerinde, kendilerini bilgilendirmeksizin arama yapma yetkisini genişletmektedir. Bu tür gizli aramalara, eskiden, buna yönelik özel müsaadeyi takiben, sadece esas hedef bir yabancıya bu ülkedeki faaliyetleri hakkında bilgi toplamak olduğunda izin verilmekteydi. Şimdi bunlara temel gayenin suç ithamında iddianamede kullanılabilir suç delillerini toplamak olduğu durumlarda, bilgi toplamının bir ikincil (tali) amaç olduğu takdirde –ki terör şüphelisinin mülkiyeti arandığında bu her zaman söylenebilir– izin verilmektedir. Dolayısıyla şimdi hiçkimse, evinin, hükümet tarafından, bilgisi dışında aranmadığından emin olamaz.⁴

Adalet Bakanlığı'nın terörizmden şüphelenmek için "makül sebepler" bulunmasından ziyade "inanmak için sebepler" olduğunu söylemesi göz altında tutma süresinin sınırsız olarak uzatılmasına müsaade edecektir. Kongre, yasa tasarısını görüşmeye başsavcı John Ashcroft'un isteginden daha fazla zaman ayırdı –Ashcroft, kanunun çıkmasını birkaç günden fazla geciktirmenin tehlikeli olacağını söyledi ve yasa tasarısının itiraza en açık unsurlarını iptal etti.

² CNN göz altında tutulan bazı kişilerin hikâyesini ve durumunu anlatan bir program yayınladı. Bkz. *CNN Presents*, "The Enemy Within", 12 Ocak 2002. Yayına göre, meselâ, Mazen al-Najjar, bir Filistinli, Amerika'dan bir doktora derecesine sahiptir, 20 yıldan fazla ABD'de yaşamıştır ve üç çocuğu ABD'de doğmuştur. 1997'de vize süresini aşığı için tutuklandı: Adalet Bakanlığı, terörist örgütlerle bağlantı olduğunu iddia etti. Fakat bir yargıç, 2001'de buna dair bir kanıt olmadığına karar vererek Al-Najjar'ın serbest bırakılmasını emretti. Al-Najjar, 11 Eylül'den hemen sonra faciyanın kurbanları için bir kan bağışı kampanyası açtı, fakat caddede göz altına alındı ve nezarete atıldı. Günün 23 saatinde kilit altında tecrit halinde tutulmakta ve medyanın kendisiyle görüşmesine izin verilmemektedir. Adalet Bakanlığı, onu serbest bırakmanın güvenliği tehdit edeceğinde ısrarlıydı, ama sanığa bir duruşmada bu iddiayı reddetme imkânı tanımadı.

Aynı yayında, bir gazeteci başsavcının asistanlığından Viet Dinh'e başsavcının Al-Najjar gibi kimselerin itham edildiği ihlallerle özellikle ilgili görünmediğini söylediğinde, Dinh, "Evet, yaptığımız şey kısaca caddelerden terörist faaliyetlere katıldığından şüphelendiğimiz kimseleri uzaklaştırmak için elimizin altındaki yetkileri ve araçları son noktasına kadar kullanmaktır." dedi.

³ Görevli memurlar güvenlik gereklerini haklaştırma gerekçesi olarak zikretmek suretiyle bu tür bilgileri ısrarla inkâr ettiler. "Delays Cites in Charging Detainees", *The Washington Post*, 15 Ocak 2002, s. 71.

Adalet Bakanlığı, ayrıca, Kongre'nin tasdik olmaksızın, tek başına, adaletsizliğe karşı, meselâ bir suç işlemiş olmasından şüphelenilen veya bir suçla itham edilen kişinin kendi seçeceği bir avukata danışması hakkı gibi, diğer önemli garantileri de değiştirdi. 31 Ocak'ta Bakanlık göz altındakilerle avukatlarının konuşmalarını, başsavcıya göre bu konuşmaların bilgi veya talimat geçerek terörizme destek vermesinin söz konusu olabileceği "esash risk mevcudiyeti" hallerinde dinleme yetkisine sahip olduğunu ilân etti.

Bu (doğrultudaki) talimata göre, (bir yargıcın gizli izlemeye izin vermesi haricinde) göz altındaki kişi ve avukatı bu durumdan

⁴ Bkz. Jeffrey Toobin, "Crackdown", *The New Yorker*, 5 Kasım 2001, s. 56.

haberdar edilmelidir. Ayrıca, izleme, Adalet Bakanlığı mensubu olan kimselerden oluşan bir heyet tarafından yapılmalıdır. Bu kimselere, göz altındaki kişiyi suçlayan şahıslara, geleneksel avukat müvekkil ilişkisinde normal olarak söz konusu olabilecek herhangi bir konuşma parçasını ifşa etmeme konusunda talimat verilmiş olmalıdır. Fakat, bu şartlar karşılanırsa bile, gözetleme/dinleme, insanların bir suçla itham edildiklerinde seçtikleri avukata danışma yolundaki anayasal garanti altına alınmış haklarını zedeler. Pek az mahkûm, kendisini mahkûm etmeye çalışan organizasyon mensuplarının dinlemede olduğunu bilirse avukatıyla savunma stratejisini açık/samimi şekilde tartışmaya istekli olacaktır.

13 Kasım (2001)'da, o zamana kadarki en dramatik açıklamasıyla, Başkan Bush şunu ilân etti : Başkan'ın terör şüphelisi ilân ettiği bir ABD harici ülke vatandaşı –Afganistan'daki çatışmada yakalanan askerler kadar yıllardır ABD'de mukim yabancılar– sırf Başkan'ın arzusu/talimatı üzerine, normal bir ceza mahkemesi yerine askerî bir mahkemede yargılanabilir. Bu tür mahkemeler gizli olabilir ve Savunma Bakanı tarafından konulan özel kurallarla idare edilebilir. Bu kurallara sanıkları savunan avukatları da kapsayacak “vasıflar” ve “tavır”larla ilgili şartlar ihtiva edebilir. Normal delillendirme kuralları geçerli olmayabilir; mahkeme, sanığı makul bir şüphenin ötesine geçen tatmin edici bir sonuca ulaşmasa bile suçlu ilân edebilir; idam cezası dahil, mahkûmiyet kararı mahkeme üyelerinin 2/3'ünün oylarıyla verilebilir. Karar sadece Başkan tarafından veya Başkan yetki verirse Savunma Bakanı tarafından yeniden gözden geçirebilir. Bu, en hukuksuz/hukuk dışı totaliter diktatörlüklere ait olduğunu düşündüğümüz “yargılama” türüdür. Eğer bir Amerikalı, bırakın ağır bir suç, sıradan bir suç için bile bir başka devlet tarafından bu

şekilde yargılansaydı, o devletin kendisini kriminal (suçlu) ilân ederdik.

Bush'un askerî mahkeme planı, ilân edildiği biçimiyle, hükümetin şahinci kriminal adalet kurallarının diğer parçalarından çok daha fazla tepkiyle karşılaştı. Tepki sadece, aralarında *New York Times*'in de bulunduğu liberal yorumcular ve organizasyonlardan gelmedi; fakat köşe yazarı William Safire ve Georgia eyaletinin Cumhuriyetçi Temsilciler Meclisi üyesi Bob Barr gibi kimseler de tepki gösterdi. Tepki verenler normal federal mahkemelerimizin geçmişte teröristleri yargılama kapasitesine sahip olduklarını kanıtladıklarını ve bunu tekrar yapabileceklerini söyledi. Yabancıları gizli askerî mahkemelerde yargılamak, İslâm dünyasında aleyhte bir kamuoyu oluşturacak ve korkutma veya intikam değil adaleti tesis etme peşinde olduğumuz yolundaki iddialarımızın altını oyacaktır. Dahası, yabancı demokrasiler, teröristleri yargılama metodumuzun güvenilmez veya gayri adil olduğunu düşünürlerse, teröristleri ABD'ye iade etmekte ve hatta teröristleri mahkûm etmede kullanılacak bilgiyi paylaşmada daha çekimser olacaklardır (gerçekte, geçenlerde Aryeh Neier'in bu dergide yazdığı gibi, önemli bir İspanyol yargıci, Baltazor Garzon dedi ki, hemen hemen bütün Avrupa ülkelerinin üzerinde birleştiği Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, şüphelileri bu tür mahkemeleri ceza mahkemeleri olarak kullanılan bir ülkeye iade etmeyi yasaklar).⁵

28 Aralıkta *The New York Times* gösterilen tepkilere/yapılan eleştirilere cevaben hükümetin askerî mahkeme planlarında değişiklik yapmayı düşündüğünü bildirdi. Buna göre, mahkemelerde masumiyet (beraat etme) ihtimali bulunacaktır; mahkûmiyet için makul/inandırıcı şüphenin ötesini geçen bir

⁵ “The Military Tribunals on Trial”, *The New York Review*, 4 Şubat 2002.

standart geliştirilecektir; sanıkların seçtikleri avukatlara danışmaları garanti edilecektir; ölüm cezası oy birliğiyle alınacaktır ve bir tür temyiz imkânı sağlanacaktır.⁶ Henüz bu düzeltmeler resmen ilân edilmiş değildir; fakat Adalet Bakanlığı'nın, şimdiye kadar göz altına alınan en önemli mahkûm olan Zacarias Moussaouri'nin özel bir mahkemede değil Alexandria, Virginia'da normal bir mahkemede yargılanmasına karar vermiş olması önemlidir (Moussaouri, geçen ağustosta, kalkış ve iniş bilgisi değil sadece havada seyrediş bilgisi edinmek istediği bir uçuş okulundaki şüpheli davranışları üzerine tutuklandı).

Yine de hükümet yargılama için bir tür özel mahkemeler kullanmaya niyetli görünmektedir, nitekim, henüz açıklanmamış suçlardan dolayı Afganistan'da yakalanan oldukça genişçe bir grup, uçaklarla Küba'daki Guantanamo askeri üssüne taşınmıştır. Burada mahkûmlar etrafı zincirden duvarlarla çevrilmiş, hava şartlarının etkisine açık, küçük, basık barakalarda tutulmaktadır. Mahkûmlara ince bir hasır ve tuvalet ihtiyacı için bir kova verilmektedir. Basında çıkan haberlere göre nakil sırasında mahkûmların gözleri bağlanmıştır, çoğunun dinî inançlarının bir parçası olduğuna inandığı sakalları (güya bitlenmelerini önlemek için) tıraş edilmiştir. Mahkûmlar, Afganistan'ın fiilî hükümeti olan Taliban'ın yönetimi altında savaşan Afgan askerlerdir ve bu askerler, açıktır ki, Cenevre Sözleşmesi hükümlerine göre muameleye tâbi tutulmalıdır. Bu sözleşmenin hükümlerinden biri, bir kimsenin bir savaş esiri olarak muamele görmeye hakkı olup olmadığı üzerinde bir şüphe mevcutsa, konunun yetkili bir mahkeme tarafından karara bağlanmasını öngörmektedir. Bush'un başlangıçta göz altındakilerin Cenevre Sözleşmesine göre mu-

mele görmeyi hak etmediklerini beyan etmesine ve Başsavcı John Ascroft ile Savunma Bakanı Donald Rumsfeld'in Bush'un görüşünü paylaşmasına rağmen, Dışişleri Bakanı Powell başka bazı sebepler yanında gelecekte esir düşebilecek Amerikan askerlerinin korunması için Başkandan kararını yeniden gözden geçirmesini istedi. Bush bunu kabul etti. Fakat, aynı zamanda, organize edilecek mahkemelerin kararıyla ilgili ön yargısını da belirtti. Dedi ki, bütün göz altındakiler savaş mahkûmu statüsü verilmemesi gereken katillerdir. Bush'un bu ifadesi mahkemelerin kararlarının bağımsız ve adil olacağı yolundaki umutları teşvik edici değildir.⁷

Hükümetin şüpheli (meşkûk) kanunları, uygulamaları ve teklifleri ABD'de şaşkırtıcı derecede az protestoya sebep oldu. Hatta geleneksel olarak sivil hakların şampiyonluğunu yapan bazı gruplar dahi, pek az itirazla, hükümetin sert çizgisini destekledi.⁸ Kamuoyu araştırmaları gösteriyor ki halkın yaklaşık %60'ı askeri mahkemelerin kullanılmasını onaylamaktadır.⁹ Bunların hiçbirine şaşırılmamalıdır. 11 Eylül dehşet vericiydi: Düşmanlarımızın kötü, kudretli ve hayal gücünün yüksek olduğunu, iyi eğitildiğini ve ellerinin altında intiharı göze almış fanatiklerin bulunduğunu gösterdi. Korkutuldukları vakit insanların temel insan haklarına ve sivil haklara itibarı/saygısı çok kırılmıştır ve Amerikalılar çok korkmuştur. ABD geçmişte bu hakları çok daha kötü biçimde ihlâl etti. İç

⁷ Human Right Watch idarecisi Kenneth Roth'un milli güvenlik danışmanı Condoleezza Rice'a gönderdiği bir mektupta belirttiği gibi, Amerika teröristleri kriminaler olarak takip etmiş olabilirdi. "Fakat Birleşik Devletler Afganistan'da -bombalama ve diğer askeri operasyonlarla silahlı bir mücadeleye giriştiği için, Cenevre Sözleşmesi açıkça bu mücadele için geçerlidir".

⁸ Bkz. Laurie Goodstein, "Jewish Groups Endorse Tough Security Laws", *The New York Times*, 3 Ocak 2002.

⁹ Kamuoyu araştırmasının tüm datası için bkz. www.publicagenda.org/specials/terrorism/terrorpubopinion.htm.

⁶ Bkz. Neil A. Lewis, "Rules on Tribunal Require Unanimity on Death Penalty", *The New York Times*, 28 Aralık 2001.

Savaşta en temel hakları askıya aldı; Birinci Dünya Savaşı'nda askeriyeyi eleştirenleri cezalandırdı; İkinci Dünya Savaşı'nda Japon asıllı vatandaşlarını tecrit kamplarında topladı ve savaştan sonra siyasî görüşlerinin farklı olmasından/popüler olmamasından dolayı milyonlarca vatandaşının hayatlarını tahrip eden Kızıl Tehdit'i (korku'yu) cesaretlendirdi. Bunların ekseriyeti anayasaya aykırıydı, fakat anayasa mahkemesi çoğuna müsamaha gösterdi.

Şimdi geçmişte yaptığımız bazı şeylerin utancını taşıyoruz: Bunlar arasında anti-isyan kanunlarını ve tecritlere/sürgünlere müsamahayı ve McCarthyism'i en kötülerini olarak sayabiliriz. Bunlardan utanç hissetmek şimdi, şüphesiz, daha kolaydır, zira artık Kayzer, kamikazeler veya Stalin korkusu mevcut değildir. Mamafih, iç veya uluslararası terörizmin dinmesi uzun zaman alabilir ve bundan dolayı bugünlerde özellikle dikkatli olmalıyız. Sivil haklara ve âdil davranışa (oyuna) bağlılığımızda meydana gelecek aşınmaları/kayıpları sonradan telâfi etmek çok daha zor olabilir.

Evet, seçimle gelen memurların çok popüler hükümet politikalarına muhalefet etmesi zordur. Daha şimdiden John Ashcroft kendisinin politikalarına karşı çıkanların teröristlere yardım ve rahatlama sağladığını söylemiştir. Fakat, bu korkutma, âdil davranışla ve ciddi bir suçla itham edilen kimselerin haklarıyla ilgili ananevî hassasiyetimizden böylesine büyük bir sapışı haklılaştırmak için ileri sürülen argümanları gözden geçirmeyi daha önemli hale getirmektedir.

2

Bu argümanların bazıları gayet zayıftır. Meselâ, sık sık denir ki, teröristler diğer suçlular için tanıdığımız/uyguladığımız geleneksel himaye yöntemlerini hak etmemektedir, çünkü onlar özgürlüğe saygı göstermez. Sözlerini alkışa boğan savcılar önünde yaptığı bir ko-

nuşmayla askeri mahkemeleri savunan Başkan Bush ilan etti ki: "Kitle katliamları yapan ve/veya planlayan yabancı ülke vatandaşları kriminal şüphelilerden daha fazlasıdır. Onlar bizim hayat tarzımızı ve ülkemizi tahrip etme peşinde koşan hukuk dışı muhariplerdir".¹⁰ Harvard Hukuk Fakültesi'nden Profesör Laurence Tribe dikkat çekecek ölçüde benzer bir şey söyledi. Orijinal planlanma biçimiyle askeri mahkemelere karşı çıkmakla beraber, planın gözden geçirilmiş ve geliştirilmiş bir biçimine muhalefet etmedi ve bir suçla itham edilen Amerikan askerlerinin normal ceza mahkemelerinde değil askeri mahkemelerde yargılandığının altını çizerek sordu: "Niçin El-Kaide mensupları veya onlara yardım edenler, teorik olarak saf bir adalet biçimiyle ilgili anayasal hakka kendi askerlerimizden daha fazla sahip olsunlar ki?"¹¹

Fakat Başkan'ın talimatı, bizzat kendisinin, bir kimsenin El-Kaide üyesi olduğuna veya uluslararası terörizm faaliyeti yürüttüğüne veya bu tür faaliyetleri teşvik ettiğine/tezgâhlandığına veya bu tür kimselere yardım ve yataklık ettiğine dair "inandırıcı bir şüphe"sinin mevcut olduğunda askeri mahkemelerin kurulmasını gerektirmektedir. İster sivil, ister askeri olsun her ceza mahkemesinin esası herhangi bir suçla itham edilen kişinin gerçekten suçlu olup olmadığını belirlemektir ve teklif ettiği askeri mahkemenin nihai kararlarını yeniden gözden geçirme hakkına sahip olacak Başkan'ın kendisinin şüphesinin suçla (suçlu olmakla) aynı şey olduğu iddia etmesi bilhassa ürktücüdür. Yargılanacak kişilerin sayısının yüksekliği gözönüne alındığında normal bir Amerikan ceza mahkemesinin katı kuralları altında masum

¹⁰ Mike Allen ve Susan Schmidt, "Bush Defends Secret Tribunal for Terrorism Suspects", *The Washington Post*, 30 Kasım 2001, S.A 28.

¹¹ Laurence H. Tribe, "Trial by Fury", *The New Republic*, 10 Aralık 2001, s. 18-20.

olduğu anlaşılacak bazı kişilerin askerî mahkemelerde mahkûm edilmeleri ve belki ölümlü cezalandırılmaları açık tehlikesi ortaya çıkacaktır. Pek muhtemeldir ki, şimdi aylarca göz altında tutulan yabancıların yüzlercesinin terörist olmadığı, teröristlere yardımcı olmadığı, serbest bırakılmaları halinde topluma herhangi bir tehdit teşkil etmeyecekleri anlaşılacaktır. Bir prosedür sistemi/dizisi teklifinde sormamız gereken, suçlunun teklif edilen prosedürlerin sağlayabileceğinden daha fazla korumayı hak edip etmediği değil masumun hak edip etmediğidir.

İkinci bir argüman şunda ısrar eder: Yeni tedbirler haklıdır, zira bu tedbirler esasen yabancıları hedef almaktadır ve yabancılar anayasal sistemimizde ya hiçbir hakka sahip değildir veya vatandaşlardan daha az hakka sahiptir. Mamafih, Anayasamızdaki Beşinci Düzeltme'nin Adil Yargılama Şartı hiç kimsenin hayat ve hürriyetinin hukukî süreç dışında elinden alınamayacağı hükme bağlanmaktadır ve Anayasa Mahkemesi, çeşitli defalar, ABD'deki yabancıların prensip olarak vatandaşlarla aynı süreçlere tâbi olduğunu kabul etmiştir. Evet ABD'ye göç etmeye çalışan yabancılar, başvurularının değerlendirilmesi ile ilgili olarak herhangi bir şekilde görüşlerini söyleme veya başka bir süreçten yararlanma hakkına sahip değildir. Fakat, yargıç Breyer'in geçen Haziran'da Anayasa Mahkemesi'nde karara bağlanan önemli bir dava olan *Zadvydas v. Davis* davasında¹² dediği gibi, "bir yabancı bir defa ülkeye girdi miydi, hukukî durum değişir, çünkü adil Yargılama Şartı, ülkede bulunmaları ister hukuka uygun ister hukuka aykırı, ister geçici ister daimi olsun, yabancıları kapsayacak şekilde bütün "kişiler" için geçerlidir."

Zadvydas Davasında mahkeme dörde karşı beş oyla, yani çoğunlukla, kongrenin Göç ve

Vatandaşlığa Kabul Bürosu (INS)'na ülkeyi terketmeleri talimatı verilmiş, fakat gideceği bir ülke bulunmayan/hiçbir ülkenin kabul etmediği göçmenleri daimî surette göz altında tutma izni vermesinin Adil Yargılama Şartının ihlali anlamına geleceğine karar vermiştir. Breyer basiretli bir şekilde şunu ekledi: "Mahkeme millî güvenlik meseleleri açısından önleyici özel göz altına alma biçimleri ve siyasal organların yargılarına müracaatla ilgili özel argümanların geliştirilebileceği terörizm ve diğer durumlarla meşgul olmamaktadır." Fakat Breyer dediğinden fazlasını kastetmedi: Mahkeme sınırdışı edilmeleri emredilmiş, fakat başka hiçbir ülkenin kabul etmeye istekli olmadığı yabancıların, hükümet bunun millî güvenlik açısından gerekli olmasını düşünmesi halinde, süresiz olarak gözaltında tutulup tutulamayacağına karar vermiyordu.

Kesinlikle, Yargıç Breyer'in ifadesi veya başka herhangi bir mahkeme kararı, bu ülkede hukuka uygun olarak ikamet eden yabancıların, normal delillendirme kuralları olmaksızın askerî mahkemelerde yargılanmalarına veya bir avukatla özel konuşma yapma hakkından yararlanmalarının önlenmesine veya evlerinde onları şu veya bu suçla ithamda kullanılacak bir kanıt elde etmeye yönelik bir araştırmanın bilgileri dışında yapılmasına cevaz vermemektedir.

Yabancıları askerî mahkemelerde yargılamaya çalışmanın savunucuları, Anayasa Mahkemesi'nin 3 Temmuz 1942'de karara bağladığı "Kundaklama Vakası" (Porte Quirin) öncül olarak göstermektedir.¹³ Bu olayda hepsi uzun süre ABD'de yaşamış ve savaş öncesi Almanya'ya dönmüş olan 8 Alman askerî, mühimmat fabrikalarını ve sivil kalabalıkları havaya uçurarak ABD'nin moralini bozmak için patlayıcılarla donanmış ve talimat almış ola-

¹² 533 U.S. 678 (2001)

¹³ *Ex Parte Quirin*, 317 U.S. 1 (1942).

rak denizaltılardan Long Island ve Florida sahillerine çıktılar. FBI'nın bu askerleri önlediğini iddia etmesine ve Başkan Roosevelt'in J. Edgar Hoover'a uyanıklığı için bir madalya vermesine rağmen gerçekte kundakçılar, içlerinden, komployu ifşa amacıyla gelmiş birinin durumu polise bildirmesi üzerine yakalanmıştır.

Roosevelt, sanıkların bir gizli askerî mahkemede yargılanmasında ısrar etti; geriye baktığında, açıkça görülen, gizliliğin yalnızca FBI'nın sahte hikâyesini korumaya ve toplumu sınırların güvende olduğuna ikna etmeye hizmet ettiği. Almanlar'ı savunmak için tayin edilen avukatlar askerî mahkemede yargılanma kararına itiraz etti. Anayasa mahkemesi argümanları dinledi ve aceleyle karar verdi. Yargıçlar, sanıkların askerî mahkemede yargılanmasının uygunsuz olmadığına hükmetti, fakat bu hükme, daha sonra açıklayacaklarını vaatmelerine rağmen, hiçbir haklılaştırıcı fikre dayanmadan ulaştı. Kundakçılar gizlice ve hızlı bir biçimde yargılandı ve altısı 8 Ağustos 1942'de idam edildi (Roosevelt, komployu ifşa eden kişi dahil, ikisinin cezasını hafifletti).

Davalılar Anayasa Mahkemesi'nde Anayasa'nın âdil yargılanma ve jürili yargılanma garantisinden yararlanmaya hakları olduğunu ve bu yüzden askerî mahkemelerde değil normal ceza mahkemelerinde yargılanmaları gerektiğini iddia ettiler. İdamların infazından iki ay sonra, Mahkeme, oy birliğiyle, anayasal garantilerin, anayasanın kabulünden önce kabul edilen ve hukuk dışı savaş eylemleriyle suçlanan muhاریpleri yargılayan askerî mahkemelere izin veren savaş kanunlarının yerini alma amacıyla olmadığı cevabını verdi (mahkeme, Devrimci Savaş esnasında casusluk yapan İngiliz Binbaşı John Andre'nin durumunu zikretti).

Hükümet şimdi yabancılara muamelelerini haklılaştırmak için Quirin kararına başvurmaktan utanmalıdır, çünkü o karar, Japon Amerikalılar'ın tecridine izin veren 1944

kararı gibi, daha ziyade yürütmeye aşırı derecede hürmetkâr/itaatkâr bir karar olarak mü-tâlaa edilmektedir¹⁴ ve önemli ölçüde yanlış-tır (Yargıç Frankfurter, utanç verici bir notta (andıç), meslektaşlarından, hukukî inelikleri ihmal ederek Roosevelt'in savaş çabalarının bir parçası olarak yapılmasını istediği şeyleri yapmalarını talep etti¹⁵). Bu dava, yürütmeyle birlik içinde olduğunu göstermek için yargıçlara başvurmanın ne kadar kısa görüşlü ve uzun vadede zarar verici (self-defeating) olduğunun faydalı bir hatırlatıcısıdır.

Her halükârda *Quirin* davasında göz yumulan askerî yargılamalar, Başkan Bush'un talimatının tasavvur ettiklerinden tefrik edilebilir. 1942 davasında baş yargıç Stone şunları vurguladı: Kongre, Almanya'ya savaş ilân etmişti, bu yüzden Almanya bir düşman güçtü, davahlar bu düşman gücün hesabına çalıştıklarını inkâr etmemişti ve bu yüzden hukuk dışı muhاریplerdi. Kongre, Afganistan'a ve Taliban'a, hatta El-Kaide'ye bile savaş ilân etmedi, bu yüzden Başkan'ın emri yasamanın muvafakatine sahip olmaktan ziyade, yürütmenin tek başına verdiği bir ka-rardır.¹⁶ Kongre bir şekilde bu emre tasdik vermiş olsaydı bile, mahkemenin davalıların bir düşman hesabına çalıştığını varsayan *Quirin* kararı Başkan'ın tanımladığı çok daha geniş şüpheliler sınıfına otomatik olarak uygulanamazdı.

Geleneksel bir düşman güçle bir uluslararası terörist grup arasındaki çizginin bulanık olduğu ve eski savaş kurallarının gözden ge-

¹⁴ *Korematsu v. United States*, 323 U.S. 214 (1944).

¹⁵ Bkz. David J. Donelski, "The Saboteurs' Case", *Journal of Supreme Court History*, 1996, Vol. 1, s. 61.

¹⁶ Başkan'ın askerî mahkeme emri Kongre'nin 18 Eylül'de kabul ettiği ve Başkan'a "11 Eylül teröristlerine veya onlara sığınak sağlayan kişilere ve ülkelere karşı "gerekli ve münasip bütün gücü kullanma yetkesi veren birleşik kararını zikretti. Mamafih, bu lisan askerî mahkemelere cevaz vermez veya onaylamaz, ve, her halükârda, Başkan'ın emri sadece şüpheli 11 Eylül teröristlerine değil, fakat geniş anlamda bütün teröristlere uygulanacaktır.

çirilmesi gerektiği doğrudur. Belki de hukukumuz sınırlarımızı geçen ve terör planlayan bazı yabancılara sanki organize bir düşman adına hukuk dışı savaş eylemleri icra ediyorlarmış gibi muamele etmelidir. Fakat Başkan'ın emrinin uyduğu herkese mantıklı bir şekilde bu yolda muamele edemeyiz. Hiç şüphesiz Basklı ayrılıkçılar, IRA'nın parçaları, Kolombiyalı uyuşturucu kralları ve yabancı mafya şefleri Amerikan menfaatlerine zarar verecek şekilde davranabilirler ve tutuklanmaları söz konusu olabilir. Fakat onları bu savaşta kanunsuz savaşçılar olarak etiketlemekte ve sonra üniforma giymedikleri için casus diye vurmakta haklı olmayız.

Mamafih, idarenin yeni tedbirleri lehine en güçlü tez bambaşkadır ve bu tez şüphe edilmeyecek bir güce sahiptir. Bir milletin itham edilen kiminaleri koruma yoluyla temine muktedir olabileceği şey, en azından kısmen, bu korumaların o ülkenin güvenliği açısından ortaya çıkabileceği sonuçlara dayanmalıdır. Güvenliğimize yönelik terörist tehdit çok büyüktür ve belki daha önce benzeri görülmemiş bir tehdittir ve şüpheli teröristlerin haklarına olan alâkamızda, daha basit suçlardan şüpheli olan kimselerin haklarına olan alâkamızdaki kadar titiz olamayız. Yargıç Johnson'un şimdi çok sık iktibas edilen mülâhazasında ortaya koyduğu gibi, Anayasamızın ve hepimizin paylaştığı edebin/nezaketin bir intihar mukavelesi olmasına izin veremeyiz. Profesör Tribe meseleyi şu şekilde izah eder: Daha normal zamanlarda bir masumun cezalandırılmasındansa/mahkûm edilmesindense, yüz suçlu davalının serbest kalmasına müsaade etmek doğru olabilir, fakat suçlulardan biri Manhattan'ın geri kalanını havaya uçurabilirse, aritmetiği yeniden mülâhaza etmeliyiz.¹⁷

Ne var ki, bu argümanların peşinden geleceği düşünülebilecek iki hükmü birbirin-

den ayırmaya dikkat etmeliyiz. İlk olarak, terör şüphelileriyle ilgili durumda, masum insanları mahkûm etme doğrultusunda gittikçe artan bir risk taşıyan daha gevşek ceza adaleti standartlarıyla adaletin gereklerinin tam olarak karşılandığını düşünebiliriz. Veya, çok farklı bir şey düşünebiliriz: Daha gevşek standartlar adaletsiz olsa bile, kendimizi felaketlerden sakınmak için yine de onları benimsemeliyiz/uygulamalıyız. İlk mütâlaayı kabul edersek, terörizmden şüpheli kimseler için daha düşük himaye standartları koymakta haklı olduğumuzu düşünürüz ve ilâve kurumlar adapte ederek masum kimseler için yükselen riski hafifletmeye teşebbüs etmek için bir sebep görmeyiz. Mamafih sadece ikinci mütâlaayı kabul eder ve bazı kimselere adaletsiz muamele ettiğimizi itiraf edersek çok daha hassas bir yaklaşım talep etmeliyiz. Hükümetin, bazı genişçe tanımlanmış insan kategorileri için değil, pratik olarak mümkün olduğu ölçüde, tek tek bireysel gözaltılar için gayri âdil muamelelerin gerekli olduğunu göstermesinde ısrar etmeliyiz. Aynı zamanda, gayri âdilliği gerekli gördüğümüz zaman, her pratik yolu kullanarak gayri âdilliği hafifletmeye çalışmalıyız. İnsanları kendi güvenliğimiz için gayri adil muameleye tâbi tuttuğumuz zaman onlara bu güvenlikle tutarlı (insicamlı) olacak şekilde bireysel saygı (*consideration*) ve uygun gözaltı mekânı borçluyuzdur.

İdarenin yeni tedbirlerini savunmaya yönelik retorikğin çoğu, bütün şüpheli teröristler için daha düşük standartların âdil olduğunu haklaştırmayı hedefler gözükmektedir. Bize, kriminal şüphelilere adaletin, sadece her biri, maalesef, bir diğerinin pahasına hizmet edilebilecek (geliştirilebilecek) iki değer olan hürriyet ve güvenlik arasında münasip bir trade off veya dengeye ulaşmamızı gerektirdiği söylenmektedir. Deniliyor ki, terörizm, güvenliğe korkunç bir tehdit olduğundan bu suç için dengeyi farklı bir şekilde oluştur-

¹⁷ Tribe, "Trial by Fury".

makta haklıyızdır; ve bundan dolayı terör şüphelilerini daha yüksek bir gayri âdil mahkûmiyet riskine konu yapmak adaletsiz değildir.

Yeni politikaların hacmi/alanı bu mütâlaanın kabul edildiğini göstermektedir. Bu tedbirler uluslararası terörizmin kesin olan tehlikelerinin terörizmle bağlantılı olduğu düşünülebilecek bir kimseye daha aşağı dereceden bir koruma standardı sağlanmasına müsaade ettiğini kabul etmektedir –kitle altında tedbir gözetlilerine, dayanışma hakkının genel olarak ihlâlüne, özel hayatın çiğnenmesine ve Cenevre Sözleşmesi'ne küçümsemeyle bakılmasına müsaade eden bir standart. Yürütme-yi eleştiren az sayıdaki kişi bile âdillığın risklerle hakları dengeleme meselesi olduğunu kabul eder görünmektedir. ABD Vatansızlık Yasasına karşı oy kullanan tek kişi olan Wisconsin senatörü Russ Feingold, terörist tehdit altında özgürlük ve güvenlik arasında yeni bir denge ihtiyacını kabul etti. Sadece kanununun dengeyi yanlış kurduğunu ileri sürdü.

Gerçekte “trade off” ve “denge” benzeri metaforlar büyük ölçüde yanlış yönlendiricidir, çünkü bir millet olarak almamız gereken kararın yanlış bir tasvirini teklif ederler. Yolların maliyetlerinin ne olduğunu ve kırsal kesimde ne gibi etkilerinin olacağını bir defa bilince nasıl bir şehirler arası yol şebekesine ihtiyacımız olduğuna karar verdiğimiz gibi, bizim –genel olarak Amerikalılar’ın– kendimiz için özgürlük ve güvenliğin nasıl bir karışımını istediğine karar vermemiz gerektiğini öngörürler. Eğer gerçekten bu bizim seçimi-miz olsaydı, yapılması kolay bir seçim (tercih) olurdu. Yönetimin kararlarının ve tekliflerinin hiçbirisi az sayıdaki dar bir Amerikan vatandaşından daha fazlasını etkilemeyecektir; hemen hemen hiçbirimiz önemli suçlar ve ihlâller için süresiz olarak göz altında tutulmayacağız veya evlerimiz bilgimiz dışında aranmayacak veya kendimizi ölüm cezası ihtimali taşıyan ağır suçlamalarla askerî mahke-

melerde bulmayacağız. Çoğumuz, böyle tedbirler, Başkan’ın terör şüphelisi olarak görüldüğü kimselere uygulanırken, kişisel hürriyetimizden hiçbir fiyat ödemeyeceğiz.

Mamafih yüzyüze olduğumuz meseleler gerçekte çok farklıdır ve dengeleme metaforları bu meseleleri gizlemektedir. Dengelemede menfaatimizin nerede olduğuna değil, fakat, menfaatlerimiz pahasına da olsa diğer insanlara –idarenin kendileri için inşa ettiği daha az korumacı ve daha çok tehlikeli legal sistemde iyice tuzağa düşürülebilecek ikamet iznine sahip olan ve olmayan yabancılara– hakkaniyetin uzantısı olarak adaletli muamelenin neler gerektirdiğine karar vermeliyiz. Bu soruya kabaca, bir yabancıya veya bir gruba olan fayda ve maliyetleri kıyaslayarak karar veremeyiz.

Ne de bu soruyu, denge metaforunun yapabileceğimizi ileri sürdüğü gibi, suçla itham edilenlere temin edilen bireysel hakların, bu kimselerin güvenliğimiz için yarattıkları suçun tehlikesine oranlı şekilde nasıl azaldığını gösteren bir ölçek oluşturarak cevaplayabiliriz. Geleneksel hakların güvenliğimize bir dereceye kadar zarar verdiği doğrudur. Eğer polisimize, gelecekte suç işleminin muhtemel olduğunu düşündüğü kimseleri kilit altında tutma veya masumiyetten ziyade suçluluğu karine olarak alma veya zanlı ile avukatı arasındaki konuşmayı gözetleme –dinleme yetkisi– izni versek daha güvenli bir toplum olabilirdik. Fakat bizim ceza sistemimiz herhangi bir itham altındaki muayyen kriminaler sınıfına gayri âdil mahkûmiyete karşı belirli bir koruma vermek için tam olarak ne kadar risk almaya istekli olduğumuzla ilgili hesaplamalar yoluyla evrilmedi/gelişmedi: Meselâ, cinayetle itham edilenlere, zimmetine para geçirenlerden veya sokakta dalgın yürütenlerden daha az koruma sağlamayız.

Sanıkların geleneksel hakları zaman içinde parça parça gelişti ve bu haklar, ancak tarihi

gelişim içinde izah edilebilir, en azından ayrıntılı olarak açıklanmaları böyle yapılabilir. Bu hakların Common Law'da kökleri vardır ve daha ziyade Anayasa Mahkemesi'nin, kanunun âdil süreci/uygulanması şartı gibi soyut anayasa lisanını kararlarında yorumlamasıyla, adım adım, ayrı ayrı, genişlemeler, tadiller ve daralmalarla şekillenmiş ve gelişmişlerdir. Şimdi uygulanan hakların en önemlilerin bazıları son elli yılda kabul edilmiştir/tanınmıştır. Şimdi vazgeçilmez kabul ettiğimiz bazı özellikler –meselâ jürili yargılama, yargısal fonksiyonunun (hakimin fonksiyonu) iddia makamının (savcının) fonksiyonundan ayrılması–âdilliği hakkında kuşku bulunmayan diğer demokrasilerin özellikleri değildir; o demokrasiler de bizim sistemimizde olmayan bazı diğer özelliklere –en göze çarpanı ölüm cezasının yasaklanması– sahiptir. Mamafih bu iki sistemin adaletlilik dereceleri yalnızca bir bütün olarak karşılaştırabilir ve böyle bir karşılaştırma yapmak yanlış olur.

Bununla beraber zaman içinde bu şekilde evrimleşen/geliştirdiğimiz haklar şimdi bir millet olarak, ceza adaleti sistemimizde ciddi bir suçla itham edilen, takip edilen ve yargılanan herkese tatbik mecburiyetinde olduğumuz minimum haklar olarak kabul ettiğimiz haklardır. Masumlara eşit ilgi meselesi olarak adalet bu hakların söz konusu ceza adaleti sistemimize muhatap edilen herkese uzatılmasını gerektirir.¹⁸ Her ne zaman bir şüpheliler sınıfına diğerleri için esas kabul ettiğimiz bu hakları inkâr edersek, gayri âdil bir şekilde davranmış oluruz, bilhassa o sınıf, şüphesiz yabancılar için olduğu gibi, siyasi olarak saldırılara açıksa veya ırksal, dinî yahut etnik ayrımla tanımlanabilirse/tanınabilirse. Bu sebepten, ciddi suçlarla itham edilen

kişilerin daha az korumaya hakkı olduğunu söylemenin hiçbir anlamı yoktur. Eğer bu kişiler masumsalar, onları mahkûm etmenin ve cezalandırmanın adaletsizliği, en azından diğer bazı masum kişileri daha az bir ciddi suç için cezalandırmanın adaletsizliği kadar büyüktür. O yüzden dengeleme tezini reddetmeliyiz –bu tez müphem ve yanıltır. Eğer içinde bulunduğumuz şartlarda bazı kimseleri vahim adaletsizlik özel riskine konu yapmamız gerektiğine inanıyorsak, o zaman onlara yaptığımız şeyin adaletsizlik olduğunu itiraf etme meziyetine sahip olmalıyız.

Gerçekten terörizmden gayri âdil şekilde davranmamızı gerektirecek kadar büyük bir tehdit görüyor muyuz? Bu zor bir sorudur. Açıkça, mümkün olduğu kadar çok Amerikalı'yı öldürmeyi hedefleyen birbiriyle bağlantılı terörist örgüt gruplarının fiili yüzünü tam olarak ölçemeyiz. Hakikaten bu grupların çoğunun yerini ve kimliklerini pek bilemeyiz. Eylül saldırıları bizim kendi başarısızlıklarımız tarafından mümkün kılındı ve bu başarısızlıkların/hataların telafisi için geleneksel hakları kurban etmeden yapabileceğimiz çok şey vardı. FBI ve diğer devlet organları, önemli ikaz sinyallerini görmede veya soruşturmada başarısız oldu ve havaalanlarının güvenliğinde, gerekli havaalanı personelini istihdam etmenin pahalı olması utanç verici sebebi yüzünden hâlâ gidemediğimiz affedilmez boşluklar vardı. Dahası, askerî mahkemeler dahil, yönetimin çeşitli yeni tedbirlerinin muhtemel saldırıları önlemede ne kadar etkili olabileceği de belirsizdir.

Fakat, son hesaplamalara göre El-Kaide, 11 Eylül'de yaklaşık 3000 insanı dakikalar içinde öldürdü, ki bu sayı, bütün ülkede 1999'da işlenen cinayetlerin toplamının bir çeyreğine denk düşmektedir. Eğer El-Kaide veya diğer bazı terörist örgütler, nükleer, kimyasal veya biyolojik silahlara mâlik veya bunları kullanma imkânına sahip olursa bize yönelik tehdit gerçekten korkunç olacaktır. Bu, alışılmadık ve

¹⁸ Kriminall süreçte adaletin mahiyetinin yapısının genel bir anlatımı için bkz. Bölüm 3, "Principle, Policy, Procedure", Ronald Dworkin, *A Matter of Principle*, (Harvard University Press, 1985).

özünde gayri âdil tedbirleri, eğer hükümet bu tedbirlerin felâket riskini ciddî biçimde azaltacağını düşünüyorsa, haklılaştırıcaktı. Mafih, o zaman bile geleneksel haklarda yalnızca mantıksal olarak gerekli olduğu düşünülebilecek çok küçük bir kısma ve bu tedbirlerin gayri âdillliğini güvenliğin müsaade ettiği ölçüde hafifletmeye teşebbüs etme mecburiyeti olacaktı. İdarenin yeni ceza adaleti, birçok bakımdan bu testi geçememiştir.

İlk olarak, daha evvel de vurguladığım gibi, yeni politikalar, bir şüphelinin teşkil edeceği aktüel tehlikenin daha ayırt edici bir testinde ısrar etmek yerine adaletsiz bir şekilde muameleye tabi tutulabilecekleri çok geniş bir şekilde tanımlamaktadır. Meselâ, bir müslüman ziyaretçi olan Muhammed el Maktari, 15 Eylül'de tutuklandı ve 8 hafta ağır şartlar altında hapisşanede tutuldu. Görüldüğü kadarıyla karısı bir Arap kıyafeti giydiği, karısı ve kendisi aralarında bir yabancı dil –Fransızca– konuştuğu, yanlarında Mastari'nin işi için ve karısının sıradan bir iş için kullandığı bir kutu açma bıçağı bulunduğu için tutuklandı.¹⁹

İkincisi, yeni tedbirlerin, her bir durumda bazı özel tehlikelerin geleneksel hakların görmezden gelinmesini gerektirdiğiyle ilgili ve yüksek adaletsizlik riski taşıyan kararların yalnızca yürütme –Başkan veya başsavcı veya Başkanın emrine tâbi bir başka memur– tarafından alınmasını hükme bağlamasıdır. Doğru, göz altına alınanlar, mesela, Vatanseverlik Yasası'nın müsaade ettiği sınırlı bir *habeas corpus* yoluyla bu kararların çoğuna mahkeme nezdinde itiraz edebilirler. Fakat göz altına alınanlar, haklarının farkında olmayabilir veya yararlı olacak bir avukatlık hizmeti almakta/bulmakta zorlukla karşılaşabilirler.²⁰

¹⁹ Bkz. Ali al-Maktari'nin Senato Yargı Komitesi önündeki ifadesi, www.judiciary.senate.gov/te.120401falmagtari.htm.

²⁰ Bkz. "Justice Oversight: Preserving Our Freedoms While Defending Against Terrorism", Amerikan Sivil Özgürlükler

Ve bu kararlarda daha fazla bağımsız kontrol aramak daha âdil olacaktır. Meselâ, hükümet bir yargıcı –gerekli olduğu takdirde özel bir oturma– şüphelinin serbest bırakılması halinde güvenliğin tehlikeye düşebileceği konusunda ikna etmeden bir şüphelinin yargılanmaksızın uzatılmış periyodlar için göz altında tutulamayacağı hükme bağlanabilir. Keza bir mahkûm ve avukatı arasındaki hiçbir konuşmanın, sadece başsavcının değil, fakat bağımsız bir yargıcın da böyle özel konuşmalara müsaade edilmesinin başka insanların hayatına tehdit teşkil edeceği konusunda tatmin edilmeden, dinlenemeyeceği hükmü de getirilebilir.²¹

Yargıçlara bu tür roller vermek, herhalde kendi başına millî güvenliği tehdit etmeyecektir –federal yargıçlar da diğer memurlar kadar sorumluluk sahibi ve sadıktır– ve özel yetkilerin ancak gerçekten gerekli olduğunda uygulanması/uygulanacağı ihtimalini kuvvetlendirecektir. Yargıçlar bu tür işlemlerde (proceedings) hükümete aşırı hürmetkâr/riayetkâr olabilir. Fakat, onlara hükümetin pozisyonunun savunulamaz olduğuna inandıkları zaman müdahale etme gücü vermemek için hiçbir sebep yoktur.

Son olarak, aşıkârdır ki, hükümet terörizmle suçladığı kimselerin bazıları hakkındaki cezai takibatında idam cezasının peşindedir. Fakat, (hükümet) onları, masumları mahkûm etme şeklindeki artan bir riski taşıyan şartlar altında –meselâ, sanıkların normal mahkemelerde olduğundan daha az haklara sahip olacağı özel askerî mahkemeler önünde– yargılamayı se-

Birliği tarafından Senato Yargı Komitesi'ne 28 Kasım 2001'de sunulan bir ifade. Şurada bulunabilir: www.aclu.org/congress/1112801.a.html.

²¹ Âdil Yargılama Şartı'nın en azından ABD'de hukuka uygun olarak kalan yabancıların ve belki bütün yabancıların durumunda, uzatılmış gözaltı emirleriyle ilgili bireysel oturumları gerektirdiği düşünülebilir. Bkz. Dokuzuncu Daire'nin *Kim v. Ziglar* davasındaki 9 Ocak 2002 tarihli kararı.

çerise o zaman ceza olarak idam istemek sorumsuzluk olabilir, çünkü idam cezası güvenlik için gereksizdir ve gayri âdil bir mahkûm etme kararının dehşetini büyütür. Büyük tehlikelerden kaçınmak için terör şüphelilerini hapsetmemiz gerekebilir, fakat onları öldürmemize gerek yoktur.

Hükümetimiz daha şimdiden cezaî süreçte âdil muamelelerin millî standartları olarak geliştirdiğimiz anayasal ve yasal hakları geliştirmekte çok ileri gitti. Şüphesiz, intiharı göze almış teröristlerin tekrar, hem de kitleler halinde, insanları öldürme gücünden korku-

yoruz. Fakat düşmanlarımızın terör yoluyla elde etmeyi umduğu şey, onların nefret ettiği bizim aziz bildiğimiz değerlerimizin tahribidir. Bu değerleri, teröristlerle kavga ederken bile, yapabildiğimiz kadar korumalıyız. Bu zordur: Hayal gücü, iyi ayırt edicilik ve açık kalplilik ister. Fakat, vatanseverliğin gereği budur.

* "The Threat to Patriotism", *The New York Review of Books*, volume XLIX, number 3, February 28, 2002.

Çeviren: Atilla Yayla

Liberal Gençlik Derneği

Liberal değerleri benimsemiş, toplumsal barış, huzur ve refahın gelişmesine bireysel hayat ve davranışlarıyla katkıda bulunabileceklerine inanan gençlerin biraraya gelerek kurdukları *Liberal Gençlik Derneği*, hürriyet, adalet ve barışı temel değerler olarak kabul eden; özel mülkiyeti ve teşebbüs hürriyetini benimseyen; kamu otoritesinin sınırlı ve sorumlu olmasını isteyen; anayasal yönetime kıymet veren; vicdan ve adalet duygusu sahibi; güçlü kişilik ve karakter vasıflarıyla donanmış; kendi hayatının sorumluluklarını üstlenmeye hazır; başka insanlara yük olmaktan imtina eden; insanlara din, mezhep, bölge, dil, cinsiyet, renk, statü ayrımı yapmaksızın insan olarak hürmet eden ve insan haklarını bütün insanların hakkı olarak gören; şahsî bilgi ve becerisini devamlı geliştirmeye çalışan; başka kimselerle karşılıklı eşit saygı ve gönüllülük ilkeleri çerçevesinde işbirliği yapmaya hazır gençlerin yetişmesine yardımcı olacak kültür, eğitim, sanat, spor, faaliyetlerini ve buna benzer diğer faaliyetleri bilfiil yürütmeyi veya bu çerçevede yürütenlere madden ve manen destek sağlamayı kendisine amaç edinmiştir.

Kuruldu...